

Mn. Bartomeu Bennàsser Cifre

**Pregó de
Setmana
Santa**

Felanitx, 1967

Mossèn

Bartomeu Bennàsser Cifre

pronuncià aquest Pregó

en el Convent

de Sant Agustí

el divendres de Passió.

Felanitx, 17 de Març de 1967.

Reverends Senyors,
Excel·lentíssima Corporació,
Felanitxers, tots:

Arrabassada ma vida, no a gust meu, del poble natal l'any 1957, fou empeltada a l'abrinada i airosa soca felanitxera.

Felanitx, ciutat rumbosa i plena de saviesa i art, prompte me traspassà el seu gust i la seva força vivífica i al poc temps em sentia en llar pròpia.

La vostra amistat sincera i generosa, la vostra hospitalitat senzilla i ampla, la vostra col·laboració desinteressada i neta, calaren tant al fons de la meva ànima, que aquesta sadollada de la vostra saba durant un lustre, se sent i sentirà sempre fermada a la vostra gratitud i amor, que ni es perd, ni es minva, ni es cansa.

Jamai s'espoltrirà de ma memòria aquell dissabte de l'Assumpció de Maria, en que, com a Rector d'aquest Convent de Sant Agustí, entrava dins eixa església allà cap a la tarda i un grupet, bastant nombrós, d'aquesta encontrada amb cara alegre i simpàtica em donava la benvinguda. ¡Qué de coses em deien aquelles mirades i aquells somriures! ¡Quin horitzó més halagador s'albirava en la persona dinàmica, fidelíssima e incansable d'en Pep Valls, que de petitó lligà la seva existència a la d'aquest convent!

Aquí mon antecessor havia posat llevat per una confraria. Pastar i enfornar havia de ésser ma primera tasca. Una directiva plena de joventut i sanes il·lusions sols esperava la meua paraula per tornar-me-la una realitat. El Germà Major dels confreres, que mai deia basta, compartí amb mí la paternitat d'aquesta vetlada, que n'és famosa dins tota l'illa i dins el delitós camp del bell parlar mallorquí.

Aquesta paternitat n'és el meu pecat original entre vosaltres i que avui la confraria em fa purgar fent-ne la desena crida d'aquesta Setmana Sagrada felanitxera.

Baix eixes voltes amples i benvolgudes que arxiven túniques i caputxes negres d'agustins, que gelosament conserven golosines de sacrificis i perfums d'oració, sobre eixos graons que guarden secretament alegries i penes, ánsies i il·lusions d'un quinqueni passat en mig de vosaltres, davant eix altar on he esfullat tantes vegades místiques roses blanques, vermelles i verdes del sant rosari, s'axeica aquesta nit la meua veu pollencina, encara que poc timbrada, per cantar en tonada senzilla, trista i melancòlica, la vostra Gran Setmana Santa, així com la vaig sentir i viure durant ma permanència entre vosaltres. Setmana, plena de misteris i tendreses, record fi de la nostra redempció i salvació.

Sia mon pobre càntic un ressò del rossinyol enyoradís i primaverat, que gaudia de sentir refilar per l'empitada del Puig de la Mola, ja a trenc d'auba, ja baix l'estelada d'una nit clara.

Senyora i Mare que, des del valent roquissar de Sant Salvador, vetlau sobre aquesta ciutat, afinau mes cordes per lloar dignament l'amor immens del vostre Fill, Redemptor nostre.

EL CRIST DEL CONVENT

Per mi la memòria humana és com una llarga tira de cel·luloide, damunt la qual s'impresionen totes les imatges de la vida, des del bressol fins al fossar. L'ull, com una càmera, registra automàticament tot quant cau dins el camp de son objectiu. La memòria sols conserva les imatges i escenes que creu interessants. Lo restant de la pel·lícula es tirat, com un trast inútil, dins el fons de l'oblit.

Dins la pel·lícula de la meua memòria una imatge en primer pla i de marcat relleu, que el record ha conservat pietosament i el temps en lloc d'esborrar, ha embellit maravellosament, és l'imatge d'aquest Cristó que ara presideix aquest temple i abans estava dins l'aplanada capella baix l'orgue.

Per mi aquesta figura es distinta de totes les altres. Per mi, el Cristó del Convent es una imatge teàndrica, que és el centre de la vida conventual i de tota aquesta Setmana Santa casolana. Per mí aquest Cristó és el Déu-Home que escolta i contesta, que comprèn i consola, que comparteix i anima, que plora i riu amb els felanitxers.

L'ADORACIÓ DE LA VERA CREU

Començarem aquesta vetlada, avui fa deu anys, amb l'adoració de la Vera Creu. Deu escolanets amb túniques i roquets nous portaven un canalobre per hom. El rector del poble, amb capa pluvial vermella i mandil del mateix color, portava una petita creu tapada, que en son interior guarda una llenqueta de la ma-

teixa creu en que morí el Bon Jesús, al mateix temps la “Capella Teatina” amb harmonioses notes brodava l’himne de Vespres “Vexilla Regis”, i a falta del milà que alçat record sempre en la forma de barca, cobrien dues vexilles el presbiteri, que quedava descobert quan es cantava pausadament “O crux ave, spes única”, mentres tots els feels de genolls adoraven la santa relíquia.

Aquesta relíquia sempre em feia pensar amb una creu de llenyam tret del pinar de Can Alou o Son Durí. Creu mal tallada i gropelluda símbol de la nostra perversitat i dels nostres crims.

Col·locava aquesta creu damunt una roca del Puig Verd o del Calvari, clapat d’argelagues i qualque grisa donarda. Tots nosaltres al voltant, com un pa de formigues, sanglotant una oració:

“Salve, oh Creu, única esperança nostra” ¿qui de nosaltres hi penjarà?

Tots mereixem aquesta pena. Mes, si així fóra, tal arbre, fruit bord donaria. Pujau-hí Vós, oh Cristo dels meus somnis. Rentareu així tota sutzura de pecat, donareu fruit abundós de santedat, i font de salut eterna serà anomenat aquest llenyam brufat de sang vostra. Nosaltres, avergonyits i front a terra, com un ramat d’ovelles pasturant, sentint-nos coberts per la lepra del pecat, amb paraules manllevades us cridam suplicants: “Si voleu, Jesús, poreu netejar-nos”.

DIADA DE RAMS

Bonyarrudes i centenàries oliveres de Son Bennà-

ssar i Binifarda, deixau-nos, encara que sia en manlleu, les vostres platejades mans. Airoses i verdes palmeres de la plaça d'Espanya i vosaltres solitàries de Son Llaneres i de Son Hereuct deixau-vos tallar la vostra ben pentinada cabellera, que avui es dia de festa gran i hem de cantar al Fill de David.

La frescor matinera i el ventijol suau besen delicadament les cares lletoses dels infants, que en ses maneres inquietes porten rams i palmes brodades per verges sagrades. Agils i presurosos es fiquen adins aquesta església esperant la beneïda. Feta aquesta, comença la procesó que n'és una brostada d'alegria i alabança.

Tanyades d'olivera enlairades i palmes despentinades com brolladors ferits pel vent, omplen el carrer del Convent i s'enfilen pel carrer dels Horts vers la Parròquia, "Gloria, laus et Honor..." ressona dins la bellugadissa procesó.

Hosana al Rei Pacífic que, per a lliçó de poderosos i violents, cavalca damunt un aset mans i humilíssim.

Poc durarà el triomf, l'esclat de lloances. Així com les branques d'olivera pacífica i les palmes de victòria aniràn a desmaiarse als ferros dels balcons i persianes, també l'alegria matinera es tornarà tristesa a l'esflorar a la tarda la Passió de Cristo en la versió popular dels "Dotze Sermons". Els grans omplen bancs i capelles de l'església parroquial i la bellugadissa al·lotca s'acosta al presbiteri asseguda a sos graons. Tots en silenci respetuós i devot, escolten el via-crucis que cala ben dins l'ànima. Els més vells reflexionen sobre aquesta històrica i dramàtica diada de l'any 1844 en que l'enterro-

ssai de la timba banyà de llàgrimes les galtes i endolà l'ànima de tot felanitxer.

DIJOUS SANT

Felanitx, tan rica en bellesa i nobles trofeus, entra de ple dins la Gran Setmana, que divideix l'història en dues ben marcades mitats.

Blateres esponeroses de Sa Sabatera i pla de Son Cerdà, donau-me la flor dels vostres grans, que el Cristo del meu enamorament, encarnat en la persona del "Regent", mitjançant el poder divinal de que gaudeix per l'ordenació sacerdotal, convertirà en el cos del Bon Jesús. Vinyes polents de Son Valls i Son Oliver, oferiu-me vostres mostosos raïms, perquè tornats sang divina, completin l'aliment espiritual de la cristiandat que decidida avança cap al Pare, que està en los cels.

Dins poques hores la blancor de la institució de l'Eucaristia s'esfumirà dins la policromada processó que comença a encesa de llums.

Carrers Major, Mar, Prohissos, Convent, Horts i Nuño Sans, disposau-vos per ésser majestuosos caminals de penitents i passos presidits per la Sang que anys enrretra portava el capellà "Monjo". Ara la sosten un seglar. Passaren els temps rics en clerecia.

Les llàgrimes de cera que reguen el trispol són trepitjades pels encapironats de tots els vostres estaments acompanyant les figures o grups escultòrics "La Macarena", "La Mare de Déu dels Dolors", "La Verònica", "L'Ecce Homo", "El Jesús de Nazaret", "L'Oració

dins l'Hort", "El Cristo del Sepulcre", "La Soledad de Maria", "El Cristo del Convent" i "El Sant Enterró". Eixos són els passos que respiren la vostra pietat i sinceritat, que sembren de casa en casa l'amor, la pau, l'unitat.

Obriu-vos finestres. Guaitau sales i quartos mostrant ja la vostra netedat i bellesa, ja la vostra riquesa i antigor.

Antigues i artístiques llumeneres i canalobres, brillants com a patenes, uniu-vos a la llarga acompanyada.

El blanc, el cel, el verd, el negre i el vermell conjugats en bella simfonia juguen dins les diferents confraries, com s'hi mesclen també ciris, atxes, tulipes, farols i piles. I tot, brufat de notes tristes i melancòliques, vessunya recolliment, sols romput per les ombres de misteri esteses sobre les hores de pietat que el dolor esmicola.

Pietat i recolliment que la confraria de S. Agustí ha cuidat gelosament i ha sabut unir-li majestat i senzillesa que encativa i la fa digna de encomiatge. La majestat del seu Cristo crucificat pren més relleu pel nombrós pipelleig que aflora de ses tulipes. La neta i acertada vermellor de les seves capes simbolitza l'avarícia amb que el cristià ha xupat la sang divina i redemptora per netejar del putrefacte llot del pecat les ànimes que es tornen blanques com les seves túniques.

Enhorabona Confraria de S. Agustí que has obert més d'un cor a l'amor pur, que has fet brostar més d'una tanyada d'esperança, que has arrancat més d'una llàgrima d'arrepentiment i has tornat la frescor als lla-

vis secs i has fet néixer brins d'oració dins el desert de la incredulitat i de la indiferència.

Enhorabona Confraria que has fet reviure el zel i la inquietut agustinianes dins aquesta barriada, que cada dia desperta a noves il·lusions i fonamenta noves esperances.

Enhorabona confraries totes. Unes guardàreu el foc sagrat d'aquesta Sacra Setmana i altres el ventàreu fent-ne sortir espurnes de noves confraries, i totes juntes aportau el granet d'arena corresponent perquè la Setmana Santa a Felanitx sia una impronta dins la vida cristiana.

Viviu felanitxers d'una raça dreturera i noble, tan bones i sanes costums. Si aquestes mancaben un dia, Felanitx també mancabarà.

DIVENDRES SANT

El morat de les violetes, les flors de les passioneres, el vol àgil i baix de les orenetes entrunyellades amb el gris d'un cel trist, amb el negre dels ornaments sacerdotals i vestits endolats de les persones, ens parlen de desolació i mort.

Jesús penjat a la creu, tot Ell n'és un cop blau. Són els nostres pecats que com eixam d'abelles, han caigut picotetjant damunt son cos immaculat. Així suspens entre cel i terra, nu davant una multitud curiosa, indiferent, malévola, obri sos llavis resecs i llança unes paraules totalment inesperades:

“Pare, perdonau-los perquè no saben lo que fan”.

“Tenc set”.

“Aquí teniu la vostra mare”.

“Pare, perquè m’haveu abandonat”.

“En vostres mans encoman el meu esperit”.

“Tot està consumat”.

Un desig estrany, un pla difícil, un encàrrec penós, un viatge tràgic i llarg, una caminada polsosa i greument fatigosa és la comanda del Pare que el Fill ha complert. Tot està acabat fins al més petit detall, fins a la més insignificant circumstància.

Poreu bufar ja, oh Bon Jesús, el darrer sospir, poreu aclucar vostres transparents ulls, poreu amollar vostres músculs, poreu exhalar la vostra ànima, poreu morir.

I expirà.

Mort, una cruel llançada d’un botxí inhumà obrí el vostre pit.

Brollen les darreres gotes de sang.

Nos ho haveu donat tot.

No mos poreu donar res més.

No vos queda res per fer.

“Consummatum est”.

Ara som nosaltres, els vostres germans, que hem

d'emprendre el camí que Vós obríreu, féreu i aplanàreu per arribar al Pare.

Gràcies, Fill de Déu, perquè heu pagat el nostre deute.

Gràcies, Germà Major, perquè heu espolsat el camí que nosaltres hem de recórrer.

Gràcies, Cristo, perquè essent la mateixa innocència us heu fet pecat per nosaltres.

Gràcies, Jesús, perquè sou l'únic a qui vos escau perfectament tal nom.

Real i vertaderament sou el nostre únic Salvador.

¡Oh Divendres Sant, i com sobresurts par damunt tots els altres! ¡Com corprens i auegues un sanglot de pena fonda per la mort del Déu-Home!

Funerària processó que serpenteja pels carrers. Major, Mar, Juavert, Convent, Guillem Timoner, Arnesto Mestre i plaça Espanya. Les notes esgarrioses d'un càntic funerari reboten per les façanes de les cases i topen en les capçaleres dels pujols que enrevolten la ciutat.

La lluna trista i empagaïda guaita dins la pietosa acompanyada que en pas lent i silenciós esfulla una oració viva a l'Amor immortal, profundament humà, profundament diví.

¡Caminau, benvolgudes confraries, endolada la vostra ànima, cap al Convent de S. Agustí i enterrau dins el sepulcre, que n'és un funeral d'olorós encens,

el cos del meu Redemptor! ¡Enterrau-hi també mon cos
clapat de vicis i passions!

I Vós, Mare transida de pena i de dolor, aixugau
les vostres llàgrimes i amagau el vostre mocador, que
el vostre Fill ressuscita en la conversió de tot pecador.

Cantem tots plegats amb força i profunda convic-
ció: “Crec en Jesucrist... fou crucificat, mort i sepul-
tat... ressuscità el tercer dia...”.

DISSABTE SANT

Al portal major de l'església cantusol d'oracions.

El Foc Nou s'encén.

Unic, el ciri pasqual brilla. “Lumen Christi”.

“L'Exsultet” càntic angelical rebota per les voltes
del temple.

A dins el cocó de pedra viva de la font del bap-
tisme aigües fresques, que seràn beneïdes per regenerar la
novellada felanitxera.

Acaba la lletania i comença la missa.

¡Com enyoram tots els que hem traspassat el cap
de la bona esperança, el toc de glòria matinal; el repica-
ment de campanes, la contesta a aquestes que donaven
els trons d'escopeta i barrobins; el pitxeret d'aigua no-
vella amb que es signaven tots els de la casa; la mosse-
gada furtiva donada a la panada calenta; el folgar i có-
rrer dels infants; l'alegria i goig que es dibuixava a la
cara de tots. L'al·lotea escolana, un amb un paner, l'al-

tre ab un pitxer d'aigua beneïda i un tercer o quart, corrents, que diu a cada portal: madona, enceneu el llum que ve el salpàs, era l'avanç del sacerdot que revestit de roquet i estola blanca, deia entrant dins la casa "Pax huic domui".

Qué? Ja les teniu cuites? Tots als qui arribi aquesta aigua, sien salvats i diguin: Al·leluia, al·leluia!

Ala! Molts d'anys! Que l'any que ve no en falti cap! Que les panades no vos facin mal!

A tu també t'hem de beneir, petitó! Que no ets bon al·lot?

Records a l'amo i als demés. Adeu. Mes, eixos són records esvaïts que no tornaràn.

Ara dins aquest convent, a mitja nit, quan el prevere entona el "Gloria in excelsis", de dins el fossar surt l'airosa i xalesta figura del Cristo ressuscitat, que pel caminal d'enmig avança fins a l'altar major, mentre l'orgue amolla tot el seu torrent d'agradables i sonores notes. I així somrient i festívol espera la primera clariana del dia que comença.

DIUMENGE DE PASQUA

Va guaitant ja dins el poble la llum, alegre i juganera.

La frescor matinera saluda amb un bes el nou dia.

Cares netes i brillants ja s'aboquen al carrer.

Vestits ufans i enjoiats rumbetgen.

L'aucellada xalesta refila i saltirona.

El gris de la tristesa s'esvacia i sorgeix el blanc de l'alegria.

Pasqua galana i florida, de pinsans i cadernerres, de clavells vermells i poncelles blanques, aixeca't de pressa per cantar "Ad regias Agui daps" i "Regina coeli laetare ¡Al·leluia!"

Felanitxers tots, veniu al Convent a acompanyar a Cristo ressuscitat. Exterioritzau la gaubança que ompl la vostra ànima. Avançau festívols cap a la Parròquia.

Cantau tots a plena gorga: ¡Al·leluia!

Al·leluia, ceptre de canya que et tornes bacle del Bon Pastor.

Al·leluia, corona d'espines que tornes de rubís damunt el Rei victoriós.

Al·leluia, creu ignominiosa que ets signe del triumf més sanitó.

Al·leluia, vermells clavells de les cinc llagues que ja no degotau sang.

Al·leluia, Verge i Mare que abraçau el Fill ple de vida que no perdrà jamai.

Al·leluia, Angel Panada, símbol de l'autèntic felanitxer, que amb galania singular portes la llum inextingible.

Al·leluia, ampla escalinata i majestuosa façana

d'ocres centenaris, casa pairal de la cristiandat felanitxera, símbol de la vida que no acaba.

Al·leluia, cantem tots a la nostra Mare del Roquissar amb paraules antifonals:

“Ora pro nobis Deum. Al·leluia”.

Amb la mateixa il·lusió dels vostres avantpassats correu tots a gaudir de les notes, sempre velles i sempre novelles, del Pas-doble de sa Freixura. De pressa enrevoltau la taula presidida pel pare o l'avi, i menjau la tradicional vianda, i beveu l'olorós vi amb l'expressió sempre nova “¡molts d'anys! Cristo ha ressuscitat. ¡Que l'any que ve no en falti cap!

Senyores i senyors, fills tots d'aquesta ciutat ben amada, la meva tasca és acabada. La meva pobre tonada de saba felanitxera serveu per afegir un poc d'oli dins el vostre gresol i per animar-vos a ésser bons conradors de la hisenda que us deixaren els vostres bons pares i padrins.

Publicacions de la Confraria de Sant Agustí

Bernat Vidal i Tomàs, Pregó de Setmana Santa, 1958.

Josep M.ª Llompart de la Penya, Pregó de Setmana Santa, 1959. (Esgotat.)

Jaume Oliver Oliver, Pregó de Setmana Santa, 1960. (Esgotat.)

Guillem Colom i Ferrà, Pregó de Setmana Santa, 1961.

Pere Xamena Fiol, Pregó de Setmana Santa, 1962.

Miquel Pons i Bonet, Pregó de Setmana Santa, 1963. (Esgotat.)

Germà Coll i Mesquida, Pregó de Setmana Santa, 1964.

Jaume Vidal Alcover, Pregó de Setmana Santa, 1965.

Miquel Bota Totxo, Pregó de Setmana Santa, 1966.

